

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Febr. 1875, kl. 12 midd.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition (N:o 2)
med förslag till förordning angående ändring i vissa §§
af sjölagen.*

Begge Kamrarne hafva till Lag-Utskottets behandling hänskjutit omförmälda nådiga Proposition, hvilken är af följande lydelse:

»I följd af stadgandet i Kongl. Maj:ts förnyade förordning angående mätning af handelsfartyg den 15 Maj innevarande år, att svenska fartygs drägtighet skall i de mätbref, som utfärdas efter den 1 April 1875, beräknas i ton, erfordras ändring i de stadganden i sjölagen den 23 Februari 1864, hvilka förutsätta att fartygs drägtighet är i nyläster beräknad. Med anledning häraf har Kongl. Maj:t låtit affatta ett lagförslag i ämnet och vill, med öfverlemnande af de i Högsta Domstolen och Statsrådet angående denna fråga hållna protokoll, härmed enligt § 87 Regeringsformen föreslå Riksdagen antagande af följande

Förordning angående ändring i vissa §§ af sjölagen.

Häri genom förordnas, att 33, 76, 77, 78, 79, 80 och 89 §§ af sjölagen skola erhålla följande förändrade lydelse:

33 §.

Å alla fartyg öfver femtio ton, som äro destinerade till andra orter utom riket, än hamnar i Östersjön samt danska och norska hamnar på denna sidan om

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 7 Saml. 2 Häft.

Skagerns fyr och Lindesnäs, skall finnas en, från sjömanshuset i afseglingsorten erhållen, derstädes enligt fastställt formulär upprättad skeppslogbok, i hvilken af befälhafvare eller af någon bland besättningen, under hans tillsyn och ansvar, nögranna uppgifter meddelas:

1:o. om fartyget är i godt stånd eller icke; om lastens beskaffenhet; om tiden då lastning eller lossning börjar och slutar; om förrättade arbeten, så i hamn som till sjös; om fartygets djupgående för och akter, då det lemnar hamn;

2:o. om fartygets afgang från och ankomst till hamn; om de kurser, som blifvit styrda och den väg fartyget tillryggalägger; om vind, väderlek, ström, observerade ortbestämningar och lodningar; om skada, som timat och dermed sammanhang egande omständigheter, så ock om allt annat, som under resan förefaller och hvars kännedom kan dels vara af nytta enskildt för redare, aflastare, försäkringsgifvare och försäkringstagare, dels lända till allmänt gagn, såsom upptäckt af obekanta länder, grund, strömdrag, observerade naturfenomen m. m.;

3:o. om besättningens antal och helsofstånd; om någon af skeppsfolket bestraffas eller skiljes från tjensten och om orsaken dertill, så ock om någon i stället blifver antagen; om de beslut, som, i särskilda fall, i samråd med besättningen fattas, så ock om andra omständigheter, på grund hvaraf fartygets befälhafvare vill göra egen eller rederiets rättsfordran gällande eller emot annans anspråk sig eller rederiet värja.

De ämnen, som i skeppsdagboken böra antecknas, skola der, så vidt omständigheterna det icke hindra, efter hvarje vakt införas. Skulle vid dagbokens förande skriffel inflyta, må det ej genom radering rättas eller på annat sätt göras oläsligt, utan anmärkes felet i den särskilda kolumn för anmärkningar, som dagboken innehåller.

76 §.

Uppgifves, vid aftal om frakt, fartyget till större tontal, än mätbrevet innehåller, vare befraktare berättigad till ersättning för den kostnad och skada honom tillskyndas, i händelse fartyget ej kan lasta hvad som fraktaftalet föranleder. Är skilnaden emellan det uppgifna och i mätbrevet utsatta tontalet icke större, än en tjugonedel af mätbrevets tontal, eger sådan ersättning icke rum.

77 §.

Är fartyg helt och hållet eller till bestämd del eller till vissa ton befraktadt, vare befälhafvaren skyldig att, utan ersättning, en viss tid afbida att godset allemnas eller lossas, hvilken tid kallas liggedagar. Dessa räknas från och med nästa helgfria dag, sedan fartyget till lastning eller lossning färdigt är och

befälhafvaren derom underrättat befraktare, aflastare eller lastemottagare, så ock, der särskild lastnings- eller lossningsplats inom hamnen anvisas, dit på rederiets bekostnad fartyget förhalat. Börjar ej lastning eller lossning, eller hinner den ej fullbordas, inom fartygets liggedagar; vare befälhafvare skyldig att dertill lemna ytterligare tid, emot ersättning till fartyget af befraktare eller lastemottagare. Denna tid kallas öfverliggedagar, och dessa, sammanräknade med liggedagarne, fartygets liggetid.

Är aflastaren icke känd, eller icke att träffa, eller är konnossementet stäldt till innehafvaren eller till viss man eller order, räknas liggetiden från den dag, aflastare eller lastemottagare blifvit, på det i orten brukliga sätt, anmanad att godset aflemna eller emottaga. Lag samma vare om konnossement är stäldt till viss man, men denne icke anträffas.

78 §.

Äro liggedagarne icke bestämda genom aftal eller annat gällande förbehåll, beräknas deras antal särskildt för lastning och särskildt för lossning:

för ett fartyg, som icke är öfver 100 ton	6 dagar.
för ett fartyg, öfver 100 men ej öfver 200 ton	8 "
" 200 "	300 " 10 "
" 300 "	450 " 12 "
" 450 "	600 " 14 "
" 600 "	750 " 16 "
" 750 "	1,000 " 18 "
" öfver 1,000	" 20 "

Sker på ett ställe lossning och lastning för samma persons räkning, må ersättning för öfverliggedagar ej beräknas förr, än den för lossning och lastning tillsammans i denna § bestämda tid tilländagått.

I det bestämda antalet liggedagar inberäknas icke helgedagar och de dagar, under hvilka lastning eller lossning ej kunnat ske, till följd af skeppsarbete eller annat från fartyget härrörande hinder.

79 .

Antalet af öfverliggedagar och den ersättning, som för dem bör utgå, ankomme på särskildt aftal. Har öfverenskommelse ej skett, må öfverliggedagar ej öfverstiga hälften af det antal liggedagar, som i 78 § eller i fraktaftalet bestämda blifvit. I öfverliggedagarnes antal inberäknas helgedagar.

Ersättningen för öfverliggedagar utgår, der annat aftal ej skett, med 50 öre om dagen för hvarje ton af fartygets drägtighet, och är för hvarje dag förfallen,

Betalning af fordran för öfverliggedagar, som vid inlastning uppkommit, må ej, sedan fartyget lemnat lastningsorten, utsökas ur godset, der ej om den fordran skett anteckning i konnossementet.

Öfverliggedagar beräknas äfven, då lasten, inom liggedagarne, väl blifvit levererad, men så sent, att den ej inom denna tid hunnit blifva intagen och stufvad.

80 §.

Befälhafvare vare, när fartyg är helt och hållet eller till bestämda delar eller till vissa ton befraktadt, skyldig att, emot ersättning af godsegare, förhåla fartyget till andra beqväma lastnings- eller lossningsställen, än det, såsom i 77 § sägs, först anvisade. Uppstår tvist om ersättningens belopp, varde den hänvisad till skiljomän, om hvilkas väljande och beslutanderätt vare lag, som i 321 § sägs.

De uppehåll, som genom fartygets flyttning för intagande eller lossning af last förorsakas, varde i liggetiden inberäknade.

89 §.

Lastas icke fartyg, som till bestämd del eller vissa ton är befraktadt, inom liggetiden, vare befraktaren skyldig att gälda full frakt, ersättning för öfverliggedagar, i den mån befraktaren dertill varit vållande, och annan bevislig förlust, dock med afdrag för den frakt, som i stället erhålles.

Denna förordning träder i kraft den 1 April 1875; dock skall, intill den 1 April 1877, hvad hittills varit stadgadt ega tillämpning å svenskt fartyg, hvars dräktighet enligt behörigt mätobref är i nylåster bestämd."

Efter erhållen kännedom derom, att Handels- och sjöfartsnämnden i Göteborg, hvars yttrande öfver förslaget blifvit infordradt, deremot gjort åtskilliga anmärkningar, har Utskottet, på derom till Kongl. Justitie-departementet gjord framställning, af dessa anmärkningar erhållit del.

I nämnde af Handels- och sjöfartsnämnden afgifna yttrande förekommer hufvudsakligen, dels att för ångfartyg antalet af liggedagar och följaktligen i förhållande dertill äfven af öfverliggedagar kunde i icke ringa mån minskas, samt dels att ersättningen för öfverliggedagar, hvilken genom den föreslagna afgiften af 50 öre om dagen för hvarje ton skulle oskäligt höjas, ej borde, åtminstone för segelfartyg, sättas högre än 35 öre.

Derjemte har Utskottet inhemtat, att Handels- och sjöfartsnämnderna i Stockholm och Malmö, hvilka jemväl lemnats tillfälle att i saken sig yttra, icke mot förslaget framställt någon anmärkning.

I ferediernas intresse och för att befordra skeppsfartens regelmässiga gång är i lag stadgad en viss tid, den så kallade liggetiden, utöfver hvilken befraktare eller aflastare ej ega att uppehålla lastning och lossning. Men då befraktare eller aflastare till följd af inträffande oförutsedda omständigheter ofta kunna, utan eget förvållande, blifva urståndsatte att inom denna tid fullgöra denna del af aftalets förbindelser, har i deras intresse en ytterligare tid, under benämning öfverliggedagar, för lastningens eller lossningens verkställande blifvit dem medgifven, dock under förpligtelse att för detta uppehåll särskildt godtgöra redaren. Nu gällande sjölag innefattar, beträffande ligge- och öfverliggedagarnes antal, icke någon skilnad emellan ångfartyg och segelfartyg; och den Kongl. propositionen innehåller ej heller någon förändring i detta afseende. Införande af en sådan skilnad, hvaraf skulle betingas en omarbetning af lagstadgandena i detta hänseende, som af Kongl. Maj:t icke afsetts, synes ej heller Utskottet behöflig, helst som antalet af ligge- och öfverliggedagar i allmänhet torde bestämmas genom fraktaftet samt detta, särskildt beträffande ångfartyg, icke gerna läras uraktlåtas.

Hvad derefter angår ersättningen för öfverliggedagar, så innehåller förslaget till nu gällande sjölag, hvilket blifvit redan år 1847 offentliggjordt, i detta hänseende, att berörda ersättning skulle för hvarje nyläst af fartygs dräktighet utgöras med en riksdaler 50 öre om dagen; men i följd af Rikets Ständers vid 1862—1863 årens riksmöte vid nämnda lags antagande fattade beslut blef samma ersättning bestämd att efter enahanda grund med allenast en riksdaler utgå. Då emellertid så väl priset å skeppsförnödenheter som sjöfolks hyror sedermera betydligt stegrats, förefaller den nu ifrågasatta ersättning för öfverliggedagar, som, efter nyläst beräknad, motsvarar ungefär en krona 60 öre för hvarje sådan, icke vara för högt tilltagen.

På grund häraf anser Utskottet hvad Handels- och sjöfartsnämnden i Göteborg påmint så mycket mindre förtjena afseende, som, på sätt ofvan blifvit antydtt, det torde vara allmänt brukligt, att aftal om ligge- och öfverliggedagarnes antal jemte ersättning för de senare i de flesta fall ingår i fraktsluten, så att lagens stadganden härom blott undantagsvis komma att tillämpas och sålunda ej blifva af någon synnerligen ingripande vigt för affärslifvet; och får Utskottet, som

ej heller i öfrigt finner skäl till någon anmärkning mot ifrågavarande förslag, alltså värdsamt hemställa,

att Kongl. Maj:ts föreliggande nådiga proposition måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 Februari 1875.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

Herr *Philipsson* har begärt få antecknadt, att han, i anseende till sjukdomsförfall, inom Utskottet icke deltagit i behandlingen af den nådiga propositionen.
